

nastopati, ker se je do takrat že ogenj pogasil. Tudi je došlo 7 drugih požarnih bramb. Zaradi mraza je voda v ceveh zmrznila. En požarnik je bil hudo ranjen. Gasilci so preprečili, da se ni ogenj tudi na skladišča razširil, kjer se nahaja tudi mnogo špirta in petroleja. Škoda je prav velika, ali krita je z zavarovanjem.

Smrt pijanca. Vžitkar Jakob Golob iz Su-bečne pri Konjicah je hudo popaval. Ko je imel že dosti, šel je še v Ajdnikovo krčmo v Podpe-činu in je spil tam en liter žganja. Potem je v hlevu zaspal. Čez dve uri našli so ga tam mrtvega. Golob je šele pred enim mesecem s fanti stavil, da izpije nakrat en liter žganja. Takrat je tudi stavo dobil, ali obolel je vsled popivanja. Nesrečnež bil je šele 27 let star.

Požar. Löwentalov mlin pri zgornji sv. Kun-goti je popolnoma pogorel. Škoda je za 14.000 K. Pridni sosedli so ogenj vstavili; drugače bi tudi žaga zgorela. Težko se je občutilo pomanjkanje požarne brambe.

Rudarske nesreče. Rudar Franc Jeran v Trbovljah padel je 5 metrov globoko in si pridobil smrtonovarne rane. — Istotako hudo poškodovan je bil delavec Lovrenc Romšek, pod katerem se je pri delu zemlja udrla. — Delavcu Francu Peškar pa je odletela sekira iz štila in ga na kolenu hudo poškodovala. Vse tri so pri-peljali v rudniško bolnico.

Surovost. V Storeh je nagajal delavec Hru-šovar dekli Mariji Seničar. Ko ga je ta opso-vala, vrgel jo je iz sobe. Pri temu si je roko zlomila.

Pokvarjeni sin je Štefan Lozak v konjski okolici. Zadnjič je svojega očeta v prepiru na-padel in s kamenjem ranil.

Iz Koroškega.

Deželni zbor koroški je pričel s svojim za-sedanjem. Zaradi pomanjkanja prostora prinesli bodemo poročilo v prihodnji številki.

Po celem Koroškem so pričeli kranjski in štajerski prvaki svoje hujskajoče časopise trositi. Na ta način hočejo „tužni Korotan“ rešiti. Do-slej je „reševal“ slovenske Korošce le klerikalni listič „Š-Mir“, katerega nebovpijoča lažnjivost pa je narodnjaškemu gibanju bolj škodovala nego koristila. Zdjaj pa prihajajo tudi drugi pr-vaški listi tja in hočejo si po Koroškem kali-nov naloviti. Prijatelji, ali veste, zakaj vse to? V prvi vrsti zato, ker si je naš „Štajerc“ na Koroškem že toliko prijateljev pridobil, ker ima z vsakim dnevom več naročnikov in somišljeni-kov. Tega se prvaki bojijo, ker dobro vedo, da „Štajerc“ nikdar ne bode širil narodnjaške huj-skarije, da nikdar ne bode koroške dežele sra-motit, kakor dela ta orglar Grafenauer, da nik-dar ne bode resnice zasijal. Pravega miru, med-sebojnega gospodarskega dela Nemcev in Slo-vencev na Koroškem se prvaki bojijo, ker ti ljudje znajo le v kalnem ribariti in njih cilj je gonja proti nemštvu. . . Mi se prvaških vsiljivih listov na Koroškem ne bojimo, kajti koroško ljudstvo je prepametno in pretrezno, da bi se dalo od farških petelinov iz Krišanske farbat. Koroško ljudstvo noče in ne bode nikdar hotelo kranjskih razmer. Koroško ljudstvo ne vidi v Nemcu sovražnika, marveč sosed, sodeležana, Korošca. In zato bode to ljudstvo, katerega so farški hujskaci že dovolj skubili in izkoriščali, ostalo zvesto svojemu koroškemu ponosu ter bode vedno v naprednem mislu delovalo. . . Korošci, ostanimo trdni kot skala in ne pustimo se od nikogar v nesrečno prvaško hujskarijo spraviti. Držimo pa se tudi zvesto našega „Š t a - j e r c a“ ki nam vedno resnico pove, ki se ni-kogar ne boji in ki ima edini cilj: braniti ljud-stvo pred njegovimi izkoriščevalci! Naprej!

Napredna zmaga. Pri občinskih volitvah v Sörgu so zmagali naprednjaki v vseh treh raz-redih. Dobil so po 36 glasov. Klerikalci, katere je vodil politični fajmošter Coufal, dobili so le po 4 glasove. Čestitamo vrlim volilcem!

Kaplja na Dravi. Piše se nam: Naš fajmo-šter Limpl napenja vse moči, da bi v kompaniji enako zvitega Podljubelskega škofa pridobil neverno občino Podljubelsko v rimski jarem. Dva boljša ptička, ko ta dva, ni bilo mogoče prvaškemu jugu pripihati. Vsa muja in zvijača pa bode zastoj, in škoda za trud! 3. razred si bojo kmeti brez teh dveh ptičkov sami pridobili. Boljši bi bilo, če bi enkrat Limpl podal račun

o Winklerjevem daru (Stiftung). Obresti tega denarja znašaja 400 K; razdeli jih pa baje Limpl samo nad 200. Kam pa drugi del pride? Morda v prvaški „Agitationsfond“? Radovedni smo tudi, jeli je nemški dobrotnik in oporočitelj Winkler v testamentu zapovedal, da je primoran vsaki revni, ki se obdari, spovedni listek pred-lagati. Limpl je menda ukazal, da revčeki to storijo, ako hočejo kaj dobiti. Ali tudi tisti spo-vedni listek kažejo, ki ostanek obresti v „haržet“ vtaknejo? Ta reč se mora še pojasniti!

Svetnavas. (Pogreb). Pišejo nam: Ob veliki udeležbi smo pokopali v nedeljo 15 janu-erja po dolgi bolezni Tišlarjevo mati Ursulo W i e s e r. Britka smrt je pokosila skrbno, drago kmetsko in jo odrešila strašnih bolečin. N. v m. p.!

Kolo ukradel je neznani tat mesarju Wrigel v Beljaku.

Zaprl so že 36 krat predkaznovanega po-stopać Jožefa Holl iz Rudna zaradi fehtanja in napadov ter nevarnih groženj.

Več koles je bilo zopet v Celovcu ukrade-nih. Lastniki koles naj bi tudi malo bolj nanje pazili!

Tatinska družba. Zaprl so v Celovcu Ma-rijo Kollbacher, Antona Sibitz in Maksa Filz-meier, ki so v družbi izvršili celo vrsto tatvin.

Kje je? Hlapec Kristjan Almaier v Beljaku peljal se je z vozom proti Mitterlingu. Konji so voz nazaj pripeljali, o hlapcu pa ni nobenega sledu več.

Pobegnila je doslej jako pridna kmetska hčerka Neža Lubas iz Wunderstättena. Dekle se je zaljubilo v hlapca Jakoba Amon, ki jo je baje pregovoril na beg. Zadnjič so ju videli v spodnjem Drauburgu.

Zmrznil je pri pivovarni Hirt v Friesachu neznani „vandrovce“.

Mrtvega našli so v njegovem stanovanju v Nötschu 78 letnega rudarja Johana Winkler. Zadel ga je kap.

V prisilno delavnico hoteli so v Lavamündu oddati postopača Ferdo Kleidernigg. Ali pone-srečilo se mu je pobegniti.

Samomor. Zaradi domačega prepira se je v vasi Mitterriegel obesil posestnikov sin Avgust Edler.

Tatvine. Iz sv. Jurja pod Str. se poroča, da je bilo žagarju Taddio orodja za 100 K ukradenega. Istotam je nekdo delavcu Pfeffer 20 K, kovaču Wutte pa več železa ukradel. Tatovom so na sledu.

Smrt v dimu. Pri vrtnarju Paulu Kolnitzer v Beljaku nastal v sobi ogenj. Speči vrtnar se je v dimu zadušil. Drugo jutro so ga našli mrtvega.

Ukradel je v Celovcu delavec Robert Kelz nekemu trgovcu okoli 100 K denarja in zlat-nine za 650 K. Na lici mesta je bilo še 500 K, ki pa jih tat ni vzel. Tata so kmalu vjeli in zaprli.

Uboj v Krabaci pri Ebersteinu je v pre-tepu hlapec Krasnik svojega tovariša Rosenzopfa ubil. Krasnika so zaprli.

Smrtna nesreča. V Goričah padel je vžitkar Janez Uršič na zmrzljivi zemlji tako hudo, da je na pridobljeni rani umrl.

Poulični rop. Dva fantalina sta v Celovcu dvem ženskam na cesti iztrgala torbico, v ka-teri pa se k sreči ni nahajalo denarja. Enega so vjeli.

Mlada tatica. 16 letna Karolina Schneeweiss ukradla je v Celovcu mnogo obleke. Tatico so zaprli.

Prošnja.

Bodite tako dobri in dajte

v bogim pticam

živeža! Saj vidite, da je huda zima; povrnile vam bodo po leti tisočkrat! — Imejte tudi z ži-vino usmiljenje, da ne bodo v zimi trpele; dajte s tem lepe izglede o milosti, posebno otrokom!

Ali se spleča delati gnojnične jame?

Glede tega odgovarja Holz v »Gospodarskem Glasniku« to-le: »Iz zemlje si in v zemljo se boš povr-

nil.« Tako je Bog rekel: zato je to res. To pa ne velja samo o človeku, ampak o vsem, kar je na zemlji okoli njega. To potrjujejo tudi nauki kemije in fizilogije pri vseh bitjih, živečih na zemlji, oziroma živečih od zemlje. Kemija je pokazala, da so v rudninskih, rastlinskih in živalskih telesih nahajajoče se snovi (prvine) tudi v zemlji, fizilogija pa je dokazala, da prehajajo te snovi iz zemlje tudi v rastlinska in živalska telesa in da so za njihovo življenje neobhodno potrebne. Ko preneha življe-nje rastline ali živali, se vrnejo te snovi, izvirajoče iz zemlje bodisi posredno ali neposredno, prej ali slej zopet v zemljo. Spoznati ta tok snovi je zanimalo ljudi že v starih časih; za današnje razmere pa je postalo to prašanje živa potreba in sicer nikjer v toliki meri, kakor ravno pri kmetijstvu. Saj lahko trdimo, da je ravno to bolj ali manj temeljito poznavanje teh prikazni, teh po-javev nekako merilo strokovno bolj ali manj naobra-zenega kmetovalca. Ni ga sicer na svetu, ki bi si bil o vsem tem toku popolnoma na jasnem; naše življenje je prekratko, da bi se zamogla pregledati vsa ta pretvara-nja; veliko pa je še sploh nerazkritega.

Od spoznanja tega naravnega toka je odvisen uspeh ali neuspeh pri gospodarjenju naših kmetovalcev. Marsi-katera škoda zadene našega kmetovalca, da je niti ne čuti prej, nego se pokaže že v svojih posledicah, škoda, ki se je ponavljala dolgo vrsto let neprenehoma; počasi in v enomer vedno naprej je otekala rodovitnost naših polj v obliki gnojnice, v kateri so, kakor sladkor v vodi, raztopljene snovi, ki tvorijo rodovitnost naše grude. To je nevarna in zavratna škoda! Če kmeta zadene kaka očividna škoda, jo skuša popraviti in nadomestiti na ta ali drugi način; za nadomestitev onih redilnih snovi pa, ki so nam v toliki množini že odtokle z gnojnic, pa se do zadnjega časa ni nikdo brigal — in še danes se najde povsod žalosten znak te brezbriznosti tam, kjer curlja gnojnica v jarek in od tam z domačije ali pa na — cesto. Da se gnojnica odtoka v obliki kovanega de-narja v tisti vrednosti, kolikor so vredne v njej raztop-ljene, skrite redilne snovi, smemo biti prepričani, da bi teh prikazni ne našli nikjer več.

Sicer je pri kmetijstvu še več takih zavratnih škod, pa za danes si predočimo v številkah samo zgubljene vrednosti, ki so nam odtokle v obliki gnojnice. Da je gnojnica po večini scalnica, to je znano; večkrat je v njej tudi precej deževnice, ki je padala na gnoj ter ga izlužila redilnih snovi, ki so ticala v njem. Scalnica je del krme, ki smo jo dali živini; da ni sama čista voda, ki jo je živina popila, menda ne bo treba še posebej razlagati; sicer pa pridemo tudi še h kemični sestavi različnih scalnic. Scalnica ima torej v sebi del redilnih snovi, ki smo jih dali živalim n. pr. v obliki sena; red-ilne snovi pa so dospеле v seno iz zemlje, toraj so tudi v scalnici nahajajoče se redilne snovi iz zemlje.

Predno začnemo razmotrivati redilne snovi, ki jih vsebuje scalnica, si predočimo najprej, koliko scalnice se približno sploh naredi v hlevu v tem pogledu se razne domače živali med seboj razlikujejo. Recimo, da dve kravi enake teže in pri enaki krmi izločita enako množino, na vsak način pa več, kot konj enake teže. Natančna preiskovanja so dognala, da živali, ki žro »vse« in ki se hranijo samo iz rastlinstva, izločujejo primeroma malo scalnice, k večjemu 50% pitne vode in vode, ki je v krmi, pri vsem tem se mora seveda pomisliti, da ima zelena trava 70 do 80 in še več odstotkov vode v sebi. Konji n. pr., ki naporno delajo in se pogosto zelo pote, izločujejo radi tega manj scalnice, približno 25%, od napojne vode; junec (vol) pa, ki dobiva bolj vodeno hrano, izločuje 30 — 50% vode, ki jo dobi pri napa-njanju in krmiljenju (paši) v se.

Izločevanje scalnice pa je tudi odvisno od množine znojnih žlez (nahajajočih se pod kožo) in cev, po ka-terih pride znoj na telesno površje. Mesojedci (n. pr. psi) jih imajo zelo malo, zato pa velik pes, ki ne do-biva preveč suhe hrane, ne izločuje nič dosti manj scal-nice, kakor kak konj. (Naprej prihodnjč.)

Loterijske številke.

Gradec, dne 5. januarja: 69, 50, 81, 65, 43.

Trst, dne 13. januarja: 66, 39, 60, 10, 72.

Za prezgodnje otroke.

V izreji in vzgoji prezgodaj na svet došlih otrok treba je posebne skrbnosti. Tu se maščuje vsaka zamuda in napaka. Ravno pri takih otrocih izkazuje se Skott'ova „Lebertran“-emulzija, redno v primernih množinah vzeta, kot pravi blagor. Razvoj takih prezgodnjih otrok se s

SKOTT'ovo emulzijo

dostikrat tako pospeši, da se v nekaj času gledé cvetočega izgledanja in telesnega ter koščeneja razvitka od drugih otrok ničesar ne razlikujejo. Skott'ova emulzija je popolnoma lahko prebav-ljiva in tako okusna da jo vzame rad celo do-čenček in jo dobro prenese.

Pri nakupu naj se zahteva izrecno Skott'ovo emulzijo. Znamka „Skott“ je, ki je že čez 35 leta vpeljana in jamči za dobroto in vpliv. Cena originalne steklenice 2 K 50 h. Se kupi v vseh aptekah.